

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobců: **a) S. K., a b) nezl. F. K.**, oba zast. Mgr. Gabrielou Kopuleťou, advokátkou se sídlem Havlíčkova 1043/11, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje**, se sídlem Nádražní 2437/2, Plzeň, proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 2. 2018, č. j. KRPP-28180-3/ČJ-2018-030022, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 3. 2018, č. j. 17 A 45/2018 - 33,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 3. 2018, č. j. 17 A 45/2018 - 33, a rozhodnutí Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje ze dne 18. 2. 2018, č. j. KRPP-28180-3/ČJ-2018-030022, **se z r u š u j í**.
- II. Žalobcům **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o žalobě ani o kasační stížnosti.
- III. Žalovaná **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- IV. Ustanovené zástupkyni žalobců, Mgr. Gabriele Kopuleté, advokátce se sídlem Havlíčkova 1043/11, Praha 1, **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **5 260 Kč**. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobci (dále jen „stěžovatelé“) domáhají zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), kterým byla podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění

pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jejich žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalované.

[2] Rozhodnutím žalované byl dle § 129 odst. 1 v návaznosti na § 129 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zajištěn stěžovatel a) za účelem předání do Rumunska podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“). Doba zajištění byla stanovena dle § 129 odst. 6 zákona o pobytu cizinců na 86 dní od okamžiku omezení osobní svobody.

[3] Z obsahu spisového materiálu krajský soud ověřil, že stěžovatel a) cestoval spolu s bratrem [tj. stěžovatelem b)] v úkrytu mezi převáženým materiálem na ložné ploše návěsu tahače TIR s rumunskou registrační značkou. Směřoval z Rumunska do Německa. Pro převoz přes ČR do Německa využil služeb mezinárodní organizované skupiny.

[4] Podle záznamu ze systému *Eurodac* podal stěžovatel a) dne 21. 8. 2017 žádost o mezinárodní ochranu v Rumunsku. Do protokolu o podání vysvětlení ze dne 18. 2. 2018 uvedl, že se do Rumunska dostal přes Turecko, Řecko, Bulharsko a Srbsko. Podepsal sice v Rumunsku nějaké dokumenty, ale o mezinárodní ochranu chtěl požádat až v Německu. V zařízení pro zajištění cizinců pobyl cca 15 dní. Následně jej převezli do jiného zařízení, kde dostali s bratrem vycházky, odešli ze zařízení a už se nevrátili. Do EU odjeli, neboť utíkali před válkou. Dobrovolně chtěl stěžovatel a) vycestovat pouze do Německa, které bylo cílem cesty. V ČR nemá zajištěné žádné ubytování a žádá, aby jeho bratr byl ubytován v zařízení pro zajištění cizinců spolu s ním.

[5] Krajský soud se neztotožnil s námitkou stěžovatelů, že žalovaná neměla přistupovat k zajištění rodiny s nezletilými dětmi s ohledem na věk nezletilého stěžovatele b), jeho zranitelnost a nejlepší zájem dítěte. Odkázal na znění § 130 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, znění důvodové zprávy k tomuto ustanovení a rozsudek NSS ze dne 24. 7. 2014, č. j. 4 Azs 115/2014 - 37.

[6] Stěžovatel a) neuvedl v řízení před správním orgánem, že by mohl svému bratrovi zajistit potřebnou péči mimo zařízení pro zajištění cizinců. Naopak požádal, aby byl ubytován společně s ním v zařízení pro zajištění cizinců. Proto žalovaná postupovala dle § 140 zákona o pobytu cizinců a umístila nezletilého stěžovatele b) společně s jeho bratrem do zařízení pro zajištění cizinců. Žalovaná se v rozhodnutí zabývala také nejlepším zájmem dítěte a možností aplikace mírnějších opatření dle § 123b či § 123c zákona o pobytu cizinců, vše řádně a přezkoumatelným způsobem odůvodnila.

[7] Omezení osobní svobody osoby pečující o nezletilé dítě nebude zpravidla odpovídat nejlepšímu zájmu dítěte, ale bude-li splňovat kritéria čl. 8 odst. 2 Úmluvy a čl. 3 Úmluvy o právech dítěte, bude možné k němu přistoupit. Ubytováním stěžovatele b) v zařízení pro zajištění cizinců nedošlo ke zbavení jeho osobní svobody ani k porušení práva na

pokračování

rodinný život dle čl. 8 Úmluvy o právech dítěte. Žalovaná tedy v souladu s nejlepším zájmem dítěte umístila oba stěžovatele do Zařízení pro zajištění cizinců Bělá-Jezová, které umožňuje pobyt rodin s dětmi.

[8] Krajský soud označil všechnu judikaturu NSS a Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) zmíněnou stěžovateli v žalobě za nepřiléhavou kvůli odlišným skutkovým okolnostem jednotlivých případů (odlišné podmínky pro pobyt dětí v popisovaných zařízeních). Zařízení Bělá-Jezová je způsobilé k pobytu stěžovatelů (tj. i rodin s menšími dětmi), kteří tam mají možnost využít zdravotní pomoc i služeb sociálních pracovníků, režim je poměrně volný, nabízeno je množství různých aktivit.

[9] Faktory stanovené ESLP [nízký věk, délka zajištění dětí a (ne)způsobilost místa pro pobyt dětí] pro posouzení přípustnosti zajištění a jeho délky je třeba hodnotit společně. Vzhledem k individuálním skutečnostem případu nic nebránilo aplikaci § 125 zákona o pobytu cizinců, který stanovuje maximální možnou délku zajištění rodiny s nezletilými dětmi na 90 dnů.

[10] Soud neshledal, že by v daném případě nebylo možné zajistit stěžovatele a), přičemž žalovaná vzala v potaz věk nezletilého stěžovatele b) a jeho zranitelnost. Společné ubytování ani délka zajištění nebyla v rozporu s čl. 3 Úmluvy o právech dítěte. S přihlédnutím k okolnostem případu také nebyla k dispozici alternativní opatření.

[11] Ohledně délky zajištění stěžovatelů odkázal soud na rozsudky NSS ze dne 25. 1. 2017, č. j. 3 Azs 198/2016 - 19 a ze dne 19. 2. 2015, č. j. 7 Azs 11/2015 - 32. Ze stanovení délky zajištění stěžovatele a) na 86 dnů vyplývá, že žalovaná naplnila základní požadavek, tj. nepřekročení 90 dnů zajištění rodiny s nezletilými dětmi jako maximální hranice doby trvání zajištění dle § 125 odst. 1 věty druhé zákona o pobytu cizinců. Na lhůty stanovené v čl. 28 odst. 3 nařízení Dublin III. soud pohlíží jako na lhůty administrativní, které mají napomáhat hladkému průběhu celého procesu přemístění. Z dikce čtvrtého pododstavce čl. 28 odst. 3 nařízení Dublin III nelze vyvodit, že se jedná o maximální dobu zajištění v tom smyslu, že je třeba ji takto v rozhodnutí o zajištění stanovit vždy. Naopak, jedná se o dobu, po jejímž uplynutí musí být cizinec (automaticky) propuštěn ze zajištění pro nesplnění procedurálních podmínek, tedy o určitou motivaci správního orgánu sloužící tomu, aby správní orgán usiloval o co nejefektivnější průběh tzv. dublinského řízení. V nyní projednávané věci byla doba zajištění stanovena v rámci lhůt dle nařízení Dublin III a s ohledem na obdobné případy a zkušenosti žalované. Z postupu žalované navíc není zřejmé, že by docházelo ke zbytečnému prodlení.

[12] Otázkou pravidelnosti soudního přezkumu se v minulosti již zabývaly jak NSS, tak Ústavní soud. Citoval z rozsudku NSS ze dne 4. 9. 2012, č. j. 7 As 97/2012 - 26 a z usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 9. 2015, č. j. IV. ÚS 1020/15. Stěžovatelé byli v napadeném rozhodnutí náležitě poučeni o možnostech obrany proti rozhodnutí o zajištění soudní cestou včetně možnosti podat žádost o propuštění ze zařízení. Krajský soud rozhoduje o žalobách proti rozhodnutím o zajištění v zákonných lhůtách, v kterých vypracovává písemná vyhotovení rozsudků.

[13] Soud neshledal dobu zajištění stěžovatele a) za nepřiměřenou ani rozpornou s právními předpisy, byť je si vědom značného zásahu rozhodnutí do osobní svobody stěžovatele a). Tvrzení, že doba nutná k realizaci předání je zpravidla kratší, než jakou určila žalovaná, nebylo stěžovateli dostatečně argumentačně ani důkazně podloženo. Obdobně nebyla podložena ani domněnka, že by stěžovatelé nemuseli být propuštěni ze zajištění v případě uplynutí některé z dílčích lhůt dle nařízení Dublin III.

[14] Soud nepřisvědčil námitce absence posouzení realizovatelnosti předání s ohledem na stát přemístění a existenci systémových nedostatků azylového řízení v tomto státě. Citoval z usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150 a usnesení NSS ze dne 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017 - 17. Poukázal na skutečnost, že rozšířený senát o otázce položené čtvrtým senátem, týkající se povinností správního orgánu zabývat se v každém jednotlivém případě již v řízení o zajištění cizince za účelem předání možností přemístění cizince z hlediska důvodů dle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, dosud nerozhodl. Ač nemůže předvídat vývoj judikatury a nezastírá, že by přísnější požadavky na posouzení „hříšníků dublinského azylového systému“ byly namísto, o takový případ se v případě Rumunska nejedná. Přestože v napadených rozhodnutích skutečně chybělo *explicitní* posouzení existence systémových nedostatků, bylo možné se spokojit s omezeným *implicitním* vyhodnocením daného problému.

[15] Stěžovatelé byli v napadených rozhodnutích dostatečně individualizováni svými osobními údaji a také skutečnosti předcházející jejich zajištění byly v rozhodnutích dostatečně popsány. Soud nezjistil, že by individuální okolnosti případu vylučovali zajištění stěžovatele a) za účelem předání do Rumunska.

[16] Rovněž neshledal důvodnou ani námitku, že stěžovatelé mají na území Německa bratra. Z tvrzení stěžovatelů v žalobě ani ze správního spisu nevyplývalo naplnění požadavků čl. 9 a 10 nařízení Dublin III, a proto se žalovaná ve svém rozhodnutí nezabývala úvahou, zda není příslušným k posouzení žádosti stěžovatelů o mezinárodní ochranu jiný členský stát.

[17] Navíc tvrzením stěžovatelů, že mají na území Německa bratra, se musí zabývat až správní orgán rozhodující přímo o předání stěžovatelů do jiného členského státu. Žalovaná v nyní probíhajícím řízení byla pouze povinna předběžně posoudit, zda jsou dány důvody pro zajištění a zda neexistují překážky, pro které by nemohl být realizován účel zajištění spolu s podmínkami, aby mohl být nezletilý stěžovatel b) ubytován se stěžovatelem a) v zařízení pro zajištění cizinců, čemuž dostala.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[18] Stěžovatelé napadli v záhlaví označený rozsudek kasační stížností, kterou opírají o důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[19] Domnívají se, že krajský soud nesprávně posoudil otázku stanovení délky zajištění za účelem jejich předání do Rumunska dle § 129 odst. 6 zákona o pobytu cizinců, a to

pokračování

z hlediska dopadu délky zajištění na nezletilého stěžovatele b), součtu lhůt uvedených v nařízení Dublin III a existence systémových nedostatků rumunského azylového systému.

[20] Povinností zabývat se reálným předpokladem pro navrácení či přemístění do příslušného státu EU se správní orgán vypořádal pouze stručně v jediném odstavci, což nelze vyhodnotit jako dostatečnou úvahu k posouzení neexistence systémových nedostatků v rumunském azylovém systému. Odkazují na rozsudek německého soudu v Düsseldorfu ve věci 8L5135/17.A týkající se syrské ženy a jejích tří malých dětí, kterým bylo zrušeno rozhodnutí správních orgánů o jejich přemístění do Rumunska, kde požádali o azyl.

[21] Krajský soud v rámci přezkumu zdůraznil zásadu vzájemné důvěry členských států. Stěžovatelé však upozorňují na nezbytnost individuálního posouzení možnosti předání osoby na základě nařízení Dublin III s ohledem na závazky plynoucí z čl. 3 Úmluvy v případě zvláště zranitelných skupin žadatelů i nad rámec otázky existence systémových nedostatků. Proto nestačí vyjít z domněnky, že Rumunsko je právním státem respektujícím mezinárodněprávní závazky plynoucí mj. z členství v EU.

[22] Žalovaná stanovila dobu zajištění na 86 dnů tak, že sečetla lhůty uvedené v nařízení Dublin III (30 + 14 + 42 dnů). S tím souvisí také právo na pravidelný soudní přezkum důvodů pro trvání důvodů zajištění dle čl. 5 odst. 4 Úmluvy, který může být prováděn soudy automaticky či musí být cizinci umožněno jej iniciovat v rozumných intervalech. Z rozhodovací činnosti ESLP, NSS i ÚS plyne, že doba pravidelného soudního přezkumu by měla být přibližně 30 dnů.

[23] Krajský soud konstatoval, že se možností soudního přezkumu žalovaná zabývala a poukázala na možnost podání žaloby proti rozhodnutí o zajištění a žádosti o propuštění ze zajištění. Dle stěžovatelů se jím však žalovaná dostatečně nezabývala vůbec a zajistila stěžovatele na nejdelší možnou dobu, která nerespektuje *imperativ* co nejmenšího zásahu do osobní svobody zajišťovaných osob. Požadavek na zajištění na co nejkratší dobu je vyjádřen v čl. 28 nařízení Dublin III. Vyplývá rovněž z čl. 5 Úmluvy.

[24] V rámci soudního přezkumu soud nezvážil nejlepší zájem nezletilého dítěte v návaznosti na délku zajištění, ale pouze poukázal na rozsudek NSS sp. zn. 7 Azs 11/2015 a s jeho závěry polemizoval. Jsou přesvědčení, že žalovaná při stanovení délky zajištění přihlížela pouze k zohlednění zákona o pobytu cizinců, nikoli však k věku a zranitelnosti stěžovatele b), přičemž dle ustálené judikatury ESLP je právě tento požadavek brán na zřetel na prvním místě. Zdůrazňují, že pouhá skutečnost, že nezletilý stěžovatel nebyl oddělen od svého bratra, nezavazuje správní orgán povinnosti chránit nezletilé. Délka zajištění stěžovatelů je dvanáctinásobná oproti akceptované délce v rozsudcích ESLP, představuje jednoznačné porušení práv chráněných čl. 3 Úmluvy a je z toho důvodu nezákonná.

[25] Nedostatečně byla posouzena také možnost uložení zvláštních opatření vzhledem k zranitelnému postavení stěžovatelů. Odkazují na rozsudky Městského soudu v Praze č. j. 1 A 29/2018 - 30 a sp. zn. 4 A 27/2018, oba ze dne 27. 4. 2018.

[26] K možnosti umístování zajišťovaných cizinců spolu s dětmi do zařízení pro zajištění cizinců se několikrát vyjádřil i ESLP (viz rozsudek ze dne 19. 1. 2010 ve věci *Muskhadzhiyeva a další proti Belgii*, stížnost č. 41442/07 či ze dne 19. 1. 2012 ve věci *Popov proti Francii*, stížnost č. 39472/07 a č. 39474/07). Zákonnost umístění *a priori* nevyloučil, avšak přípustnost takového opatření odvozoval mimo jiné od vhodnosti podmínek panujících v zařízení. Pozornost věnoval celkové atmosféře v zařízení, a zda v něm probíhají aktivity pro děti (viz rozsudek NSS ze dne 17. 6. 2015, č. j. 1 Azs 39/2015-56).

[27] V nejnovějších rozsudcích ESLP posuzuje soud současně tři rozhodující faktory: věk dětí, způsobilost místa pro pobyt dětí a délku zajištění. Rozhodujícím faktorem pro závěry o porušení čl. 3 Úmluvy byla délka zajištění. V projednávaných případech (rozsudky ze dne 12. 7. 2016 ve věci *A. B. a ostatní proti Francii*, stížnost č. 11593/12; ze dne 12. 7. 2016, ve věci *A. M. a ostatní proti Francii*, stížnost č. 24587/12; ze dne 12. 7. 2016, ve věci *R. C. a V. C. proti Francii*, stížnost č. 76491/14; ze dne 12. 7. 2016, ve věci *R. K. a ostatní proti Francii*, stížnost č. 68264/14; ze dne 12. 7. 2017, ve věci *R. M. a ostatní proti Francii*, stížnost č. 33201/14) s výjimkou jednoho nepřesáhla doba zajištění deset dnů. Z rozsudku *R. M. a ostatní proti Francii* lze navíc dovodit, že „krátká doba“, která by mohla ve světlu čl. 3 Úmluvy obstát, by byla 5 dnů.

[28] K těmto rozsudkům, které stěžovatelé uvedli již v žalobě, však krajský soud pouze uvedl, že skutkové okolnosti jsou výrazně odlišné a bylo potřeba se řídit § 125 zákona o pobytu cizinců.

[29] Tvzení žalované, že postupovala v souladu s § 140 zákona o pobytu cizinců, neboť stěžovatele b) pouze umístila společně s jeho bratrem do zařízení pro zajištění cizinců, rozporují stěžovatelé poukazem na rozsudek ESLP ve věci *R. K. a ostatní proti Francii*. V uvedeném případě byli zajištění pouze rodiče a nezletilá dcera je jen „doprovázela“. Dle ESLP je nicméně situace dětí niterne spjata se situací rodičů. Jsou-li rodiče zajištění v zařízení pro zajištění cizinců, jsou jejich děti *de facto* zbaveny svobody. Soulad s čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy však nastane jen tehdy, pokud orgány prokáží, že k tomuto krajnímu řešení přistoupily až poté, kdy nebylo možné přijmout opatření méně zasahující do osobní svobody. Na podporu své argumentace stěžovatelé odkazují na Stanovisko Veřejného ochránce práv ze dne 8. 6. 2017 a rozsudek NSS ze dne 17. 6. 2015, č. j. 1 Azs 39/2015 - 56.

[30] Správní orgány i krajský soud vzaly nezletilé dítě v potaz pouze ve vztahu k délce zajištění dle zákona o pobytu cizinců. Ostatní podmínky a okolnosti zajištění nebyly dostatečně posuzovány, a proto je rozhodnutí nepřezkoumatelné.

[31] Navrhují napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[32] Žalovaná pouze odkázala na vyjádření k žalobě.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

pokračování

[33] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelé jsou zastoupeni advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[34] Z výpisu z evidenční karty žadatele o mezinárodní ochranu č. X soud zjistil, že stěžovatel a), resp. oba stěžovatelé byli dne 19. 4. 2018 ze zařízení pro zajištění cizinců propuštěni. Podle § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců *v případě, že je zajištění cizince ukončeno před vydáním rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí o zajištění cizince, o žalobě proti rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince nebo proti rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení, soud řízení o žalobě zastaví.*

[35] Výklad § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců nebyl ve vztahu ke kasačnímu přezkumu jasný. Usnesením ze dne 23. 11. 2017, č. j. 10 Azs 252/2017 - 43, byla Soudnímu dvoru Evropské unie Nejvyšším správním soudem předložena předběžná otázka, zda výklad čl. 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013 ve spojení s čl. 6 a 47 Listiny základních práv Evropské unie brání takové vnitrostátní právní úpravě, která znemožňuje Nejvyššímu správnímu soudu přezkoumat soudní rozhodnutí ve věcech zajištění cizince poté, co je cizinec ze zajištění propuštěn.

[36] Dne 7. 12. 2017 byl skupinou senátorů podán návrh dle čl. 87 odst. 1 písm. a) Ústavy České republiky na zrušení § 169r odst. 1 písm. i) a § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců a § 46a odst. 9 a § 73 odst. 8 zákona o azylu.

[37] Z tohoto důvodu předsedkyně senátu rozhodla podle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. o přerušení řízení v projednávané věci do doby vydání rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie o předložené předběžné otázce či vydání rozhodnutí Ústavního soudu o návrhu na zrušení daných ustanovení včetně § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců (viz usnesení ze dne 5. 6. 2018, č. j. 9 Azs 167/2018 - 46).

[38] Ústavní soud nálezem ze dne 27. 11. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 41/17, rozhodl, že se § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců ruší dnem vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů. Usnesením ze dne 11. 12. 2018, č. j. 9 Azs 167/2018 - 58, proto předsedkyně senátu rozhodla o pokračování v řízení.

[39] NSS přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[40] Nejvyšší správní soud k uplatněné námitce nepřezkoumatelnosti konstatuje, že napadený rozsudek krajského soudu je přezkoumatelný. Vlastní přezkum rozhodnutí je možný pouze za předpokladu, že napadené rozhodnutí splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Tedy, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Namítané nedostatečné posouzení podmínek zajištění nezletilého stěžovatele

b) a možnost uložení zvláštních opatření byly vypořádány krajským soudem na str. 10 – 12 napadeného rozsudku.

[41] Následně se soud zabýval otázkou správnosti závěrů krajského soudu.

[42] Stěžovatelé namítali existenci systémových nedostatků rumunského azylového systému.

[43] V souladu se závěrem uvedeným v rozsudku rozšířeného senátu ze dne 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017 - 29, č. 3773/2018 Sb. NSS, má správní orgán povinnost otázku systémových nedostatků výslovně v rozhodnutí o zajištění vypořádat i bez námítky pouze tehdy, dospěje-li sám k závěru, že takové nedostatky ve státě, kam má být cizinec následně předán, existují, případně jsou-li o jejich existenci důvodné pochybnosti.

[44] Rozšířený senát také zdůraznil, že společný evropský azylový systém byl koncipován na předpokladu, že všechny státy, které se na něm podílejí, dodržují základní práva, a že si členské státy mohou v tomto ohledu vzájemně důvěřovat. Je tedy vystaven na zásadě vzájemné důvěry a vyvratitelné domněnce, že každý členský stát je bezpečnou zemí. Možnost vyvrácení domněnky nicméně neznamená, že jakékoli porušení základního práva určitým členským státem se automaticky dotýká povinnosti členských států dodržovat pravidla pro určení příslušnosti k posouzení žádosti a že do tohoto určitého státu nelze žadatele přemístit.

[45] Pouze závažná porušení ze strany příslušného státu mohou vést k tomu, že členskému státu, ve kterém byla podána žádost o azyl, by bylo zabráněno v přemístění žadatele do prvně uvedeného státu (blíže viz rozsudek Soudního dvora ze dne 21. 12. 2011, ve spojených věcech C-411/10 a C-493/1, *N. S. a další*). Tak tomu může být při závažných excesech, nárazových či naopak dlouhotrvajících nedostacích v azylovém systému nebo v případě, že s ohledem na konkrétní okolnosti hrozí riziko nelidského či ponižujícího zacházení již samotným přemístěním žadatele.

[46] Rozšířený senát dále uvedl, že bude-li otázka systémových nedostatků v azylovém řízení namítnuta poprvé až v žalobě proti rozhodnutí o zajištění, bude obecně platit, že krajský soud si v takovémto případě nejprve musí učinit úsudek o důvodnosti této námítky. Dospěje-li k závěru, že o existenci systémových nedostatků panují ve vztahu ke konkrétnímu případu důvodné pochybnosti, bude namíste rozhodnutí správního orgánu zrušit pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů. Dospěje-li soud k závěru, že systémové nedostatky jsou v konkrétním případě skutečně naplněny, rozhodnutí správního orgánu zruší pro nezákonnost.

[47] Z obsahu spisového materiálu NSS ověřil, že stěžovatelé ve správním řízení žádné námítky ohledně systémových nedostatků azylového řízení v Rumunsku (případně jiného členského státu) nenamítali, a proto se jimi žalovaná výslovně v rozhodnutí nezabývala.

pokračování

[48] Ani v žalobě stěžovatelé žádné netvrdili, jen obecně namítali, že žalovaná opominula systémové nedostatky v Rumunsku zkoumat. Žádné pochybnosti či dokonce existence takových systémových nedostatků v azylovém řízení v Rumunsku, které by bránily přemístění stěžovatelů do této země, nebyly krajským soudem v řízení zjištěny. Odůvodnění krajského soudu je přezkoumatelné a zcela dostatečné.

[49] Pro úplnost soud dodává, že stěžovatelé v kasační stížnosti nově odkázali na rozsudek soudu v Düsseldorfu. Znění tohoto německého rozsudku však nebylo NSS doloženo, proto z něj nemohl vycházet.

[50] V projednávané věci je dále mezi stranami sporné, zda stanovení doby zajištění stěžovatelů na dobu 86 dnů způsobuje nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí.

[51] Předně je nutno poznamenat, že NSS již dříve judikoval (viz rozsudek ze dne 19. 2. 2015, č. j. 7 Azs 11/2015 - 32), že samotné stanovení doby zajištění nad maximální zákonný limit způsobuje nezákonnost správního rozhodnutí.

[52] Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 10. 4. 2014, č. j. 2 As 115/2013 - 59.

[53] „Otázka, zda byl stěžovatel v jeho důsledku fakticky zajištěn déle, než zákon připouští, případně po jakou dobu toto nedovolené zajištění trvalo, není rozhodující. Je-li předmětem soudního přezkumu posouzení zákonnosti správního rozhodnutí, pak, i kdyby nežádoucí následek ve formě reálného překročení limitní doby zajištění v individuálním případě nenastal, nezákonnost rozhodnutí o prodloužení zajištění zakládá již jen fakt, že toto rozhodnutí pro takový nezákonný postup otevíralo prostor.“ Nemusí jít pouze o limit stanovený zákonem o pobytu cizinců. Není proto rozhodné, že stanovení doby zajištění na 86 dní v daném případě neodporuje zákonu o pobytu cizinců. Nařízení Dublin III má v souladu s čl. 288 Smlouvy o fungování Evropské unie obecnou působnost a je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech. V projednávané věci je nesporné, že stěžovatelé byli zajištěni za účelem jejich předání podle nařízení Dublin III. Stanoví-li tedy toto nařízení maximální délku zajištění, musí ji správní orgán ve svém rozhodnutí respektovat.

[54] Zbývá posoudit, zda nařízení Dublin III ve svém čl. 28 stanoví limity doby zajištění cizince, a zda doba zajištění v délce 86 dnů tyto limity překračuje.

[55] Podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření za účelem vycestování, policie zajistí na dobu nezbytně nutnou cizince, který neoprávněně vstoupil nebo pobýval na území, za účelem jeho předání podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009 nebo přímo použitelného právního předpisu Evropské unie; policie na dobu nezbytně nutnou zajistí i provázeného cizince v případě, že jeho průvoz nelze z objektivních důvodů dokončit bez nutné přestávky.*

[56] Podle § 129 odst. 6 zákona o pobytu cizinců *policie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy předání nebo průvozu cizince. Je-li to nezbytné k pokračování přípravy předání nebo průvozu, je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně. V řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince za účelem předání nebo průvozu je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.*

[57] Podle čl. 28 odst. 3 nařízení Dublin III zajištění musí být co nejkratší a nesmí trvat déle než po dobu, která je nezbytná k náležitému provedení požadovaných správních řízení do doby provedení přemístění podle tohoto nařízení. Pokud je osoba zajištěna podle tohoto článku, lhůta pro předložení žádosti o převzetí nebo přijetí zpět nesmí překročit jeden měsíc od okamžiku podání žádosti o mezinárodní ochranu. Členský stát, který vede řízení v souladu s tímto nařízením, požádá v těchto případech o urychlenou odpověď. Tato odpověď musí být poskytnuta do dvou týdnů od okamžiku obdržení žádosti. Není-li odpověď poskytnuta v této dvoutýdenní lhůtě, má se za to, že bylo žádosti vyhověno, což má za následek vznik povinnosti převzít nebo přijmout dotyčnou osobu zpět, včetně povinnosti zajistit její řádný příjezd. Pokud je osoba zajištěna podle tohoto článku, přemístění této osoby z dožadujícího členského státu do příslušného členského státu se provede, jakmile je to z praktického hlediska možné, a nejpozději do šesti týdnů od *implicitního* nebo *explicitního* vyhovění žádosti o převzetí či přijetí dotčené osoby zpět ze strany jiného členského státu nebo od okamžiku, kdy skončí odkladný účinek odvolání nebo žádosti o přezkum podle čl. 27 odst. 3. V případě, že dožadující členský stát nedodrží lhůty pro předložení žádosti o převzetí nebo přijetí zpět, nebo pokud se přemístění neuskuteční ve lhůtě šesti týdnů uvedené v třetím pododstavci, nesmí být osoba dále zajištěna. Články 21, 23, 24 a 29 se použijí obdobně (srov. rozsudek NSS ze dne 19. 2. 2015, č. j. 7 Azs 11/2015 - 32).

[58] Citované ustanovení nestanoví maximální dobu trvání zajištění cizince. Ve svém prvním pododstavci stanoví obecně, že zajištění musí být co nejkratší. Kromě toho však ve svém pododstavci čtvrtém uvádí, že cizinec nesmí být zadržován po marném uplynutí lhůty pro předložení žádosti o převzetí nebo přijetí zpět, respektive po marném uplynutí lhůty pro realizaci přemístění. Z těchto dvou lhůt tak nařízení *implicitně* činí zároveň maximální doby trvání zajištění. Ve světle judikatury NSS je pak nutno tyto maximální doby respektovat již v rámci stanovení doby zajištění cizince v rozhodnutí o jeho zajištění. Nepostačuje spoléhání se na to, že správní orgán v případě uplynutí lhůt dostojí své povinnosti podle čl. 28 odstavce třetího, pododstavce čtvrtého nařízení Dublin III a cizince okamžitě propustí. Jeho pravomocné a vykonatelné rozhodnutí o zajištění by totiž i v takovém případě mohlo sloužit jako titul k dalšímu omezování osobní svobody cizince. Již samotná potencialita takového stavu, který by byl zjevně v rozporu s čl. 28 nařízení Dublin III, by způsobovala nezákonnost rozhodnutí o zajištění.

[59] Jinými slovy, z čl. 28 odst. 3 nařízení Dublin III plyne, že správní orgán při rozhodování o zajištění cizince za účelem jeho přemístění a při prodlužování doby trvání zajištění musí stanovit dobu trvání zajištění tak, aby v žádném případě nemohl nastat rozpor s pododstavcem čtvrtým uvedeného ustanovení.

pokračování

[60] NSS souhlasí se stěžovateli, že nelze paušálně říci, že by čl. 28 nařízení Dublin III stanovil maximální dobu trvání zajištění určenou jako součet tří lhůt zde uvedených – jednoho měsíce, dvou týdnů a šesti týdnů. Z uvedeného ustanovení je totiž patrné, že přichází v úvahu řada variant, při nichž se celková maximální doba zajištění může značně lišit. Závisí totiž na tom, kdy dožadující členský stát požádá o převzetí nebo přijetí zpět, kdy příslušný členský stát žádosti vyhoví, popř. zda cizinec proti rozhodnutí o přemístění podá opravný prostředek s odkladným účinkem. Kupříkladu, požádal-li by správní orgán o převzetí cizince již po dvou týdnech (nikoliv po měsíci), mohla by šestitýdenní lhůta pro realizaci přemístění uplynout daleko dříve, než činí součet lhůt jednoho měsíce, dvou týdnů a šesti týdnů. Stanovení doby trvání zajištění na dobu odpovídající součtu těchto lhůt by tak umožňovalo omezení osobní svobody cizince přes marné uplynutí lhůty pro realizaci přemístění. Ještě závažnější situací, která by byla zjevně v rozporu s čl. 28 odst. 3 pododstavcem. 4 nařízení Dublin III, by bylo stanovení doby trvání zajištění na dobu odpovídající součtu uvedených tří lhůt a následné nepodání žádosti o převzetí cizince v jednoměsíční lhůtě. Limity doby trvání zajištění se proto musí podle názoru Nejvyššího správního soudu uplatnit samostatně v různých fázích procesu přemístění (srov. rozsudek NSS sp. zn. 7 Azs 11/2015).

[61] Promítne-li se výše uvedené do modelové situace, při rozhodování o zajištění cizince v první fázi procesu přemístění (do podání žádosti o převzetí nebo přijetí zpět) může správní orgán stanovit dobu trvání zajištění maximálně na jeden měsíc od okamžiku podání žádosti o mezinárodní ochranu. Po podání žádosti o převzetí nebo přijetí zpět pak může rozhodnout o prodloužení doby trvání zajištění tak, aby v případě okamžité odpovědi příslušného státu nemohla být překročena šestitýdenní lhůta pro realizaci přemístění (tedy na maximálně šest týdnů od podání žádosti o převzetí nebo přijetí zpět). V případě, že by příslušný stát neopověděl obratem (popř. by nastala domněnka souhlasu) a správní orgán by reálně nemohl realizovat přemístění v době, na kterou bylo stanoveno (resp. prodlouženo) zajištění, mohl by následně opět rozhodnout o prodloužení doby trvání zajištění do uplynutí lhůty pro realizaci přemístění (šest týdnů od sdělení souhlasu příslušného státu či nastoupení domněnky takového souhlasu) [srov. rozsudek NSS sp. zn. 7 Azs 11/2015].

[62] Výše provedený výklad zdánlivě klade na správní orgán větší nároky, co se týče frekvence rozhodování o prodloužování doby trvání zajištění. Nejedná se však o nároky nikterak nepřiměřené. Nebude-li proti rozhodnutí o přemístění podán opravný prostředek s odkladným účinkem, lze reálně předpokládat, že správní orgán rozhodne o prodloužení doby trvání zajištění pouze jednou. Není totiž nijak nucen odkládat svou žádost o převzetí nebo přijetí zpět až na konec stanovené jednoměsíční lhůty. Stejně tak ani pro realizaci přemístění není nutné využít celou šestitýdenní lhůtu. Požadavek, aby správní orgán při samotném stanovení doby trvání zajištění respektoval maximální doby stanovené v čl. 28 nařízení Dublin III, tak spíše přispívá k urychlení administrativních kroků směřujících k realizaci přemístění a tím i k naplnění základního požadavku, aby omezení osobní svobody cizince trvalo co nejkratší dobu. Tento požadavek je vyjádřen nejen v samotném čl. 28 nařízení Dublin III, ale vyplývá také například z čl. 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a

základních svobod (publikována pod č. 209/1992 Sb.; k tomu srov. např. rozsudek ESLP ze dne 27. 11. 2008 ve věci *Rashed proti České republice*, stížnost č. 298/07 či rozsudek NSS ze dne 22. 12. 2015, č. j. 4 Azs 234/2015 - 36).

[63] NSS považuje i nadále výše uvedené závěry za správné a nevidí důvod, proč by se od nich měl v posuzovaném případě odchýlit. Z obsahu správního spisu vyplývá, že stěžovatelé požádali o udělení mezinárodní ochrany v Rumunsku a následně byli zadrženi v ČR. Poté bylo rozhodnuto o zajištění stěžovatelů na 86 dní od okamžiku omezení osobní svobody. O zajištění bylo rozhodnuto ve fázi, kdy ještě nebylo požádáno o jejich přijetí zpět do Rumunska. V této fázi však žalovaná mohla stanovit dobu trvání zajištění v souladu s čl. 28 nařízení Dublin III nejvýše na jeden měsíc, neboť ještě nebyla podána žádost Rumunsku o převzetí nebo přijetí stěžovatelů zpět. Žalovaná tudíž v této fázi nemohla předjímat, kdy bude toto rozhodnutí vydáno ani kdy, popř. zda jí bude doručen souhlas Rumunska s přijetím stěžovatelů zpět. Jelikož byla maximální zákonná doba žalovanou překročena, je nutné přezkoumávané rozhodnutí považovat za nezákonné (srov. závěry rozsudku NSS ze dne 10. 4. 2014, č. j. 2 As 115/2013 - 59).

[64] Výše uvedený postup je opřen o ustálenou judikaturu NSS (viz rozsudky ze dne 30. 8. 2017, č. j. 2 Azs 156/2017 - 29; sp. zn. 2 As 115/2013; sp. zn. 4 Azs 234/2015), výklad predestřený krajským soudem a žalovanou proto nelze přijmout.

[65] Dále se soud zabýval námitkou porušení čl. 3 Úmluvy u nezletilého stěžovatele b).

[66] Je vhodné poznamenat, že napadeným rozhodnutím žalovaného bylo rozhodnuto o zajištění stěžovatele a); nezletilého stěžovatele b) se formálně netýkalo. Oba stěžovatelé však byli účastníky řízení před správními soudy a tak byli i správně označeni v záhlaví napadeného rozsudku. Jak však již dříve v obdobné věci vyslovil Ústavní soud (nález ze dne 10. 5. 2017, sp. zn. III. ÚS 3289/14), ačkoli napadeným rozhodnutím správního orgánu byl výslovně zajištěn pouze stěžovatel a), stejné účinky mělo toto rozhodnutí i na nezletilého stěžovatele b), neboť v jeho důsledku došlo k jejich umístění do Zařízení Bělá-Jezová. Jestliže k zajištění nezletilého nebyla ze strany správního orgánu shledána žádná alternativa ve vztahu k pobytovému režimu, neměl zletilý stěžovatel právo volby a nezletilý byl nucen sdílet stejný režim jako jeho zletilý bratr. Došlo tím tedy *de facto* ke zbavení osobní svobody i stěžovatele b). Ke stejnému závěru dospěl i ESLP k rozsudcům ve věci *A. B. a ostatní proti Francii* ze dne 12. 7. 2016, stížnost č. 11593/12, § 122; rozsudek ve věci *R. K. a ostatní proti Francii* ze dne 12. 7. 2016, stížnost č. 68264/14, § 84, a rozsudek ve věci *R. M. a ostatní proti Francii* ze dne 12. 7. 2017, stížnost č. 33201/14, § 85.

[67] Na zajištění dětí v imigračním kontextu jsou kladeny ještě přísnější požadavky než u zletilých osob s ohledem na vůdčí princip nejlepšího zájmu dítěte podle čl. 3 Úmluvy o právech dítěte. Ta nad rámec výše řečeného požaduje, aby ke zbavení osobní svobody bylo přistoupeno jako ke krajnímu opatření na nejkratší nutnou dobu. Přítomnost dětí v zařízení pro zajištění cizinců bude v souladu s čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy jen tehdy, pokud vnitrostátní orgány prokáží, že k tomuto krajnímu řešení přistoupily až poté, co s ohledem na konkrétní individuální okolnosti případu ověřily, že jiné opatření, které méně

pokračování

zasahuje do osobní svobody, není možné přijmout (rozsudek ve věci *A. B. a ostatní proti Francii*, § 123; rozsudek ve věci *R. K. a ostatní proti Francii*, § 85, a rozsudek ve věci *R. M. a ostatní proti Francii*, § 86). Tento požadavek je obsažen i v čl. 11 přijímací směrnice, na který odkazuje čl. 28 odst. 4 nařízení Dublin III. Podle přijímací směrnice musí dále zajištění nezletilých osob trvat co nejkratší dobu a musí být vyvinuto veškeré úsilí o jejich propuštění a umístění do ubytovacího zařízení vhodného pro nezletilé osoby (viz nález ÚS sp. zn. III. ÚS 3289/14).

[68] Má-li být zásah do práva na rodinný život přípustný, musí mít zákonný podklad, sledovat legitimní účel a být ve vztahu přiměřenosti k danému účelu [nález ze dne 15. 12. 2015 sp. zn. I. ÚS 1587/15 (N 214/79 Sb.NU 443); *A. B. a ostatní proti Francii*, citováno výše]. Úmluva o právech dítěte zapovídá svévolný zásah do soukromého života či rodiny.

[69] Není sporu o tom, že vztah mezi stěžovateli lze považovat za rodinný život. Stejně tak nelze mít pochyb o tom, že do rodinného života stěžovatelů bylo v důsledku jejich zajištění zasaženo, přinejmenším se stěžovatelé museli podrobit režimu ZZC Bělá-Jezová. Při hodnocení nezbytnosti a přiměřenosti zásahu, je nutné zkoumat vyčerpání jiných alternativ k zajištění.

[70] Správní orgán vyloučil v případě stěžovatelů aplikaci alternativy zajištění nabízené § 123b odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Shodný závěr aproboval též krajský soud s tím, že oba detailně v rozhodnutích zhodnotily, proč je Zařízení Bělá-Jezová vhodné pro nezletilého stěžovatele b). Žalovaná na str. 5 a 6 napadeného rozhodnutí rozepsala podmínky, které v zařízení panují a následně shrnula, že jsou shodné s podmínkami ve střediscích pro žadatele o mezinárodní ochranu. Stěžovatelé neuvádějí, že by se podmínky měly lišit.

[71] Judikatura NSS, na niž stěžovatelé upozornili, se týkala skutkově odlišných situací, totiž rodin s velmi malými dětmi, pro které bylo třeba vytvořit zvláštní podmínky. Nadto umístění malých dětí do zařízení pro zajištění cizinců před několika lety, v době vrcholící migrační krize, zjevně naráželo na tehdejší limity těchto zařízení. Žalovaná i krajský soud podrobně vysvětlily, proč Zařízení pro zajištění cizinců Bělá-Jezová bylo pro stěžovatele b) vhodné z hlediska ochrany nejlepšího zájmu dítěte (srov. viz rozsudek NSS ze dne 21. 3. 2019, č. j. 10 Azs 316/2018 - 60).

[72] Ani prostý odkaz na staré stanovisko veřejné ochránkyně práv nemůže nahradit skutková tvrzení stěžovatelů, kteří by vysvětlili, co v daném zařízení vskutku porušilo jejich práva. Ostatně ne všechna pochybení rozvedená ve stanovisku veřejné ochránkyně práv by nutně měla za důsledek protiprávnost zajištění desetiletého stěžovatele b) [jinak by tomu mohlo být u detence rodin s malými dětmi]. V každém případě není úkolem správních soudů, aby v situaci, kdy stěžovatelé neuplatní žádná konkrétní skutková tvrzení, za stěžovatele vyhledávaly údajná negativa těchto zařízení.

[73] Zařízení Bělá-Jezová je zařízením, jež primárně slouží k zajištění cizinců pro účely správního vyhoštění. S přítomností dětí, resp. rodin s dětmi, v tomto zařízení se nicméně

počítá v zákoně o pobytu cizinců, což se odráží v povinnostech brát ohled na různé věkové kategorie při nabídce kulturního, sportovního a dalšího vyžití či při odděleném umístění nezletilých. Z informací o konkrétních podmínkách v tomto zařízení (popsány např. v nálezu ÚS sp. zn. III. ÚS 3289/14) lze vyznívat snahu o reflexi potřeb dětí (vnitřní dětské centrum, venkovní hřiště, výlet dětí mimo zařízení). Dle názoru NSS i ÚS nelze usuzovat na to, že jsou bez dalšího natolik nevyhovující, že bude pobyt dětí v tomto zařízení vždy představovat špatné zacházení. Je však zřejmé, že celková atmosféra v zajišťovacím zařízení bude zejména s ohledem na nutná bezpečnostní opatření, bez ohledu na snahu přizpůsobit prostředí dětem, nutně velmi odlišná od zařízení, které primárně není určeno ke zbavení osobní svobody.

[74] NSS si je vědom aktuální judikatury ESLP rozebírající podmínky zajištění nezletilých osob. Skutkové okolnosti, za něž byla francouzská vláda kritizována, zejména nadměrná hluchost ve venkovních i vnitřních prostorách, se však značně liší od prostředí lesů poblíž CHKO Kokořínsko, obklopujících Zařízení Bělá-Jezová.

[75] NSS proto nemohl přisvědčit tvrzením stěžovatelů, která měla prokazovat naplnění skutkové podstaty mučení nebo podobnému nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestu jak je formulováno v čl. 3 Úmluvy. Přestože NSS neshledává délku zajištění stěžovatelů v Zařízení Bělá-Jezová optimálním řešením, za daných konkrétních okolností případu se nemohl ztotožnit s návrhem, aby jejich zajištění a zacházení s nimi v tomto zařízení a v tomto časovém období bylo hodnoceno jako porušení čl. 3 Úmluvy.

IV. Závěr a náklady řízení

[76] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná a že napadený rozsudek krajského soudu i přezkoumávané rozhodnutí žalované jsou nezákonné. Dle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. proto spolu s napadeným rozsudkem zrušil rovněž přezkoumávané rozhodnutí s tím, že pro tento postup byly dány důvody již v řízení před krajským soudem.

[77] Nejvyšší správní soud však současně nevyslovil, že žalované se vrací věc k dalšímu řízení. Lze totiž v této souvislosti odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 11. 2012, č. j. 9 As 111/2012 - 34, publ. pod č. 2757/2013 Sb. NSS, v němž soud vyslovil, že „po zrušení rozhodnutí žalovaného o zajištění stěžovatele je nutno na toto rozhodnutí nahlížet, jako kdyby vůbec nebylo vydáno. Neexistuje tak řízení, v němž by mělo být pokračováno, protože podle § 124 odst. 2 zákona o pobytu cizinců je vydání rozhodnutí o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění prvním úkonem v řízení. Je-li tedy tento úkon ve formě rozhodnutí zrušen, neznamená to současně, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, jak je ve správním soudnictví obvyklé (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Naopak to z povahy věci, která je značně specifická a vyžaduje urychlené vyřízení, znamená ukončení řízení před správním orgánem, aniž by se tím jakkoli zasahovalo do jeho pravomoci, která byla vyčerpána vydáním původního rozhodnutí. Ukončení řízení tímto způsobem koresponduje s požadavkem na okamžité propuštění cizince poté, co bylo rozhodnutí o jeho zajištění za účelem správního vyhoštění zrušeno.“ Výše uvedené závěry lze zcela nepochybně přiměřeně použít také na

pokračování

posuzovaný případ. Podle § 129 odst. 1 v návaznosti na § 129 odst. 3 zákona o pobytu cizinců je v řízení o zajištění cizince prvním úkonem právě vydání rozhodnutí. Po zrušení přezkoumávaného rozhodnutí tudíž neexistuje řízení, v němž by mělo a mohlo být pokračováno.

[78] Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že v nyní projednávané věci je namístě stěžovatele ze zajištění propustit na základě § 127 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, jež stanoví, že *zajištění musí být bez zbytečného odkladu ukončeno, rozhodne-li soud ve správním soudnictví o zrušení rozhodnutí o zajištění cizince, o zrušení rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění nebo o zrušení rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení*. Takto však již bylo učiněno, neboť dle sdělení žalované i Ministerstva vnitra byli oba stěžovatelé dne 20. 4. 2018 ze zajištění propuštěni.

[79] Dle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. platí, že pokud NSS zruší rozhodnutí žalované dle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s., rozhodne o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem.

[80] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterých, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovaná v řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[81] Stěžovatelé měli ve věci úspěch a přísluší jim právo na náhradu nákladů řízení. Jak v řízení o žalobě, tak i v řízení o kasační stížnosti byli osvobozeni od soudních poplatků. V řízení o žalobě byli zastoupeni Organizací pro pomoc uprchlíkům, která v souladu s § 137 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, nemá právo na odměnu za zastupování.

[82] V řízení před Nejvyšším správním soudem jim byla usnesením ze dne 5. 6. 2018, č. j. 9 Azs 167/2018 - 46, ustanovena zástupkyní Mgr. Gabriela Kopuleťá, advokátka se sídlem Havlíčkova 1043/11, Praha 1. Dle § 35 odst. 9 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát.

[83] Ustanovená zástupkyně učinila v řízení před Nejvyšším správním soudem jeden úkon právní služby, kterým je písemné podání soudu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném pro posuzovanou věc (dále jen „advokátní tarif“)] spočívající v sepsání kasační stížnosti. Soudní praxe při výkladu ustanovení náhrady nákladů za převzetí a přípravu zastoupení, je-li klientům zástupce ustanoven [§ 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu] vychází z toho, že k přiznání odměny za úkon právní služby spočívající v převzetí věci dojde pouze tehdy, jestliže se uskuteční první porada mezi zástupcem a zastoupeným. Zástupkyně však potvrzení o první poradě nedoložila, proto jí náhrada nákladů řízení za tento úkon nebyla přiznána. Za jeden

úkon právní služby zástupkyni stěžovatelů náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu]. Jelikož advokátka zastupuje oba stěžovatele, náleží jí podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu za každou takto zastupovanou osobu odměna snížená o 20 %, tedy v částce 2 x 2 480 Kč. Náhrada nákladů řízení se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Zástupkyně nepředložila osvědčení o registraci plátkyně DPH, proto jí nemohlo být DPH přiznáno. Zástupkyni stěžovatelů se tedy přiznává odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši 5 260 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. dubna 2019

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu